

PRESEK

List za mlade matematike, fizike, astronome in računalnikarje

ISSN 0351-6652

Letnik 11 (1983/1984)

Številka 1

Strani 29-31

Danijel Bezek:

OSLOVSKI MOST

Ključne besede: bolj za šalo kot zares.

Elektronska verzija: <http://www.presek.si/11/639-Bezek-most.pdf>

© 1983 Društvo matematikov, fizikov in astronomov Slovenije

© 2010 DMFA - založništvo

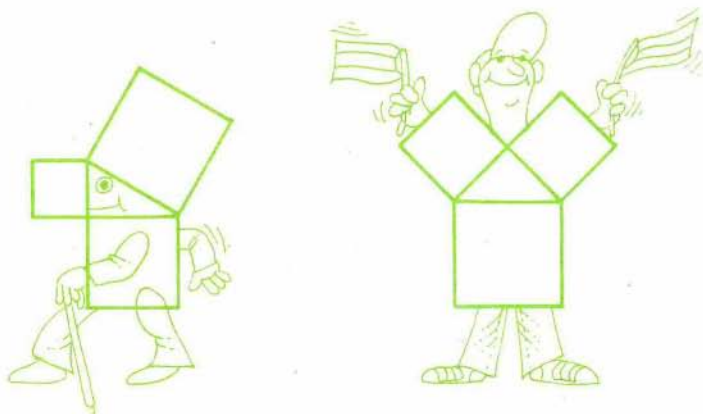
Vse pravice pridržane. Razmnoževanje ali reproduciranje celote ali posameznih delov brez poprejšnjega dovoljenja založnika ni dovoljeno.

BOLJ ZA ŠALO KOT ZARES



OSLOVSKI MOST⁽¹⁾⁽²⁾

Pri učenju matematike se že v osnovni šoli seznanimo z vsebino *Pitagorovega izreka*. Pitagorov izrek govori o zvezi med dolžinami stranic v *pravokotnem trikotniku*. Tolikokrat in v tako različnih zvezah slišimo zanj, da si upamo njegovo vsebino izdati kar s karikaturο (slika 1).



Slika 1.

(1) Tako je v prisposodbi Pitagorov izrek poimenoval dr. Milan Vidmar (1885-1962) - znanstvenik elektrotehnik in svetovno znan šahist, ki je leta 1936 napisal knjigo z enakim naslovom.

(2) Rek *oslovski most* (latinsko: *pons asinorum*) je med učitelji matematike po svetu že dolgo znan, vendar običajno označuje trditev, da sta kota ob osnovnici enakokrakega trikotnika skladna. (Op.ur.)

O Pitagorovem izreku in šolarjih je razmišljal Milan Vidmar takole: Vrag vedi, zakaj je Pitagorov stavek postal *oslovski most*. Kot da loči dva svetova, razumnega od nerazumnega, nardjene od nenardjenih glav. Saj se suče vendar samo okoli pravokotnih trikotnikov, okoli neznatnega drobca geometrije, ki sama



Slika 2.

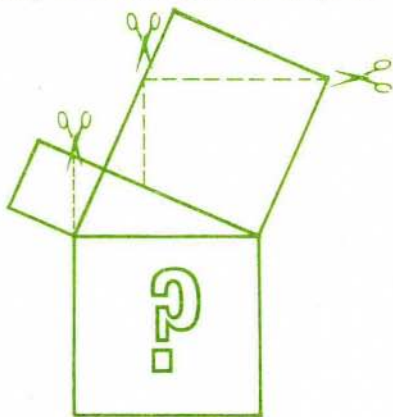
nikakor ne napolni duhovnega sveta. Zakaj opazujemo tako pozornost človeka, ki se obregne obenj? Silno smo radovedni, ali ga bo razumel ali ne. Zakaj?

V duhovnem svetu je nešteto sob, katerih vrata se neprestano odpirajo, ker dohajajo neprestano novi posestniki ...Pitagoras je eden izmed mnogih duhovnih zdravnikov, ki čaka na posestnike v zaprti sobi. Zakaj so ravno njegova vrata *oslovski most*?

Sprehod skozi življenje mnogih znamenitih matematikov nam odkrije, da so se mnogi med njimi radi ukvarjali s Pitagorovim izrekom in poskušali odkriti kako posebej zanimivo uporabo tega izreka ali dokaz zanj.

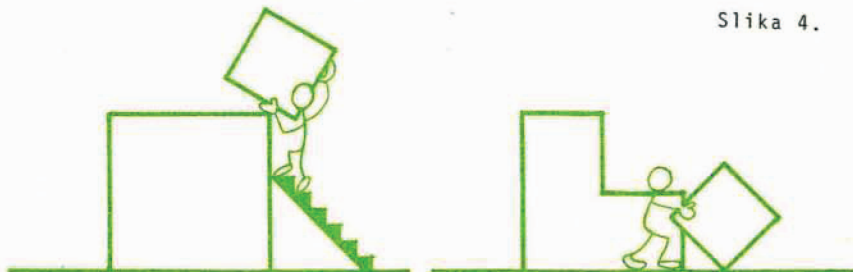
Posebej zanimivi so taki dokazi za Pitagorov izrek, kjer si resničnost trditve ponazorimo s škarjami in modelom. Iz kartona izreži pravokotni trikotnik in kvadrata nad katetama. Oba kvadrata razreži, kot kaže slika 3. Iz razrezanih kosov sestavi kvadrat nad hipotenuzo.

Slika 3.



Kdor pa raje riše, lahko svoje poznavanje Pitagorovega izreka preskusi ob naslednji nalogi:

Slika 4.



Dana sta kvadrata. Nariši tretji kvadrat, čigar ploščina bo v prvem primeru enaka vsoti ploščin obeh kvadratov, v drugem primeru pa enaka razliki ploščin obeh danih kvadratov.

Literatura:

dr. Milan Vidmar: Oslovski most, Ljubljana 1936

Miroslav Živković: Razni dokazi Pitagorine teoreme, Matematički list, Beograd 1980

Danijel Bezek